

Dank voor de mogelijkheid om te spreken over de aanstaande vestiging van een vleeskuikenbedrijf.

Ik spreek hier namens de Buren van de Wehse Broeklanden maar ik sta hier ook vanuit mijn professie als huisarts (R. Klop). Dokters gaan niet gauw op de barricaden maar toen ik kennis nam van het besluit om weer een bedrijf met intensieve veehouderij toe te laten in het kleine gebied nabij de woonwijk de Huet vond ik dat ik op moest komen voor de gezondheid en welzijn van mensen bij mij in de praktijk. Ik wil niet achteraf jaren tegen molens moeten vechten zoals een van mijn opleiders, dr Olde Loohuijs. U zult zich afvragen wie dat is: dat is de huisarts die de Q-koorts epidemie op de kaart heeft gezet. Ik doe een poging om preventief met anderen actie te ondernemen.

Allereerst is het toch erg vreemd dat er meerdere bijeenkomsten en inspraakrondes zijn over de vestiging van één bedrijf in Doetinchem.

We weten dat er de laatste jaren veel maatschappelijke ongerustheid is ontstaan over de intensieve veehouderij in ons land.

Diverse elementen zijn daarbij in het spel : bodem, lucht, water, dierwelzijn, duurzaamheid, leefbaarheid, landschapskwaliteit, en zeker sinds de uitbraak van Q-koorts: risico's voor de volksgezondheid. Daar er tot 2012 nog te weinig bekend was over de schadelijke effecten van de intensieve veehouderij heeft het ministerie van VWS en infrastructuur en milieu de gezondheidsraad om onderzoek en advies gevraagd. Het VGO-onderzoek is daarvan het eerste resultaat en laat ook de relatie zien tussen veehouderij en gezondheid. De minister van VWS geeft ook aan dat er schadelijke gevolgen zijn voor de volksgezondheid door intensieve veehouderij. Op basis hiervan worden verregaande maatregelen aangekondigd begin 2018. Tot de maatregelen behoort inkrimpen van de veestapel.

Waarom is er de gemeente zoveel aan gelegen deze vestiging door te laten gaan en op korte termijn de beslissing rond te maken?

Dan het GGD-advies dat de gemeente moet indekken tegen klachten. Want dat is het. Als de overheid een onderzoek gelast dan is dit om zich erachter te kunnen verschuilen. Dat ken ik uit mijn dagelijkse praktijk. Als de dokter een briefje schrijft is iedereen weer blij.

De GGD heeft op basis van een papieren onderzoek een advies geschreven. Zij zijn alleen uitgegaan van het VGO onderzoek dat in 2012 is gestart. Dit onderzoek is alleen uitgevoerd in Brabant en bij volwassenen. Alle adviezen worden hieraan opgehangen.

Tijdens de bijeenkomst van 11 oktober j.l. bleek dat er over het onderzoek en het advies meer dan 400 vragen zijn gesteld door ongeruste burgers. Ik heb zelf ook meerdere vragen gesteld met name over het onderzoek en de vaak niet correcte en ook tendentieuze weergave uit het VGO-onderzoek. Op de avond heb ik gevraagd om een notulist maar die was er niet. Logisch natuurlijk dat rapport 2 van de GGD bijna niet afwijkt van de eerste versie. Terwijl er meer dan 400 opmerkingen waren!

Dit maakt dat ik als dokter, maar waarschijnlijk ook burgers geen vertrouwen hebben in dit rapport. Dit lijkt zo geschreven te zijn dat de Gemeente een positief advies kan geven.

Ik wil er enkele punten uitlichten.

Uit het VGO- onderzoek blijkt verder dat pluimveebedrijven meer fijnstof uitstoten dan andere typen veehouderijbedrijven. Per 100.000 bewoners in het landelijke VGO-gebied worden jaarlijks ongeveer 1500 pneumoniegevallen verwacht. Daarvan zijn er mogelijk 150 vermijdbaar bij afwezigheid van pluimveebedrijven. Dit komt echter niet expliciet naar voren in het GGD-advies.

Het VGO onderzoek betreft alleen volwassenen. Mijn vraag om ook de bevindingen van een grote Europese studie onder leiding van de Universiteit van Utrecht mee te nemen werd afgedaan met de opmerking: we kunnen niet alles meenemen in onze beslissing.

Dit bevreemdt mij. Stel ik heb een moeder met een kind in mijn spreekkamer. Het kind moet een bepaald medicijn hebben en moeder vraagt mij of dit niet te veel bijwerkingen heeft of schadelijk is voor haar kind. En ik antwoord: Er is één studie bij volwassenen die aantoont dat de schade er wel is, maar dat die slechts klein is. Moeder vraagt of er geen onderzoek gedaan is bij kinderen. Jawel, zelfs uitgebreid en dat toont ook aan dat het schadelijk is, maar mevrouw dat neem ik even niet mee in mijn beslissing.

Beste mensen, ik zou met deze wijze van handelen in mijn praktijk wekelijks bij de tuchtrechter staan. Maar de GGD geeft op deze wijze gewoon advies.

Met betrekking tot deze onderzoeken: In een recent wetenschappelijk artikel van IRAS en UMC over effecten van pluimveehouderijen op de gezondheid van omwonenden, dat op 25 februari 2017 gepubliceerd is in het

wetenschappelijk tijdschrift Pneumonia, worden deze conclusies bevestigd. Het negatieve effect op de gezondheid is het sterkst in een straal van 1- 1,5 km rond een bedrijf: longontstekingen komen tot 10% meer voor dan elders. Veel meer mensen hebben een verminderde longfunctie en COPD (chronische longaandoening) en hebben een verhoogde kans op complicaties. In een groot multicenter-studie dat onlangs in de Lancet is gepubliceerd, blijkt dat fijnstof evidente schade geeft bij zwangeren en bij kinderen. U weet allen dat er twee scholen staan binnen de straal van 1,5 kilometer van het nieuwe bedrijf. Waarom doet de GGD dit? De dokters daar hebben toch ook de eed van Hippocrates afgelegd?

Op bladzijde 7 van het adviesrapport staat dat bestaande bedrijven al zoveel fijnstof, geur en ammoniak uitstoten dat geen groter effect op luchtwegen en gezondheid is te verwachten als KemperKip erbij komt. Dit heb ik op de avond van 11 oktober bestreden en de deskundige aldaar gaf mij gelijk. Tendentieus is dat deze opmerking wel gewoon in het rapport blijft staan.

Dit betreft alleen nog maar de fijnstof. Waarmee de gemeente Doetinchem al slechter scoort dan rest van Nederland. Dus waarom wil de Gemeente dit nogmaals verhogen en recht tegen het beleid van de overheid en Europa ingaan? Maar ja dit is een politieke arena en niet het gewone leven.

Een ander punt is de verhoogde concentratie ammoniak in de lucht, afkomstig van de (pluim-)veehouderij. Dit laat een verband zien met de afname van de longfunctie bij mensen. Waarschijnlijk is het niet de ammoniak zelf die dit effect veroorzaakt maar zijn het fijnstofdeeltjes die worden gevormd doordat ammoniak reageert op andere stoffen in de lucht. Deze deeltjes verplaatsen zich over grote afstand waardoor de effecten zich mogelijk ook in een groter gebied kunnen voordoen. De effecten van ammoniakblootstelling door veehouderijen zijn in omvang vergelijkbaar met de negatieve gezondheidseffecten die in stedelijke populaties worden aangetroffen als gevolg van verkeersblootstelling.

Dan de verhoogde risico's met zoönoze besmetting. U kent dit wel onder de naam van de vogelgriep. Ten tijde van de bijeenkomst van 11 oktober werd door de deskundige aangegeven dat dit sporadisch voorkomt en alleen in het voorjaar. Prompt is er een uitbraak in Brabant j.l. oktober. Door de intensivering van de veehouderij neemt het risico toe en is dit niet te voorkomen. Hier is wel een relatie tussen blootstelling en ernst ziekte. De ziekte kan fataal verlopen.

Dan is er de schade door verspreiding van endotoxinen bij pluimveehouderijen. Zonder aanvullend beleid in de pluimveehouderij zullen de risico's door endotoxinen voor omwonenden in de omgeving van pluimveestallen niet verminderen, aldus het ministerie. Ook zijn er aanwijzingen dat er een oorzakelijk verband is tussen fijnstof (anders dan fijnstof uit de sigaret) en longkanker. De resultaten geven reden tot bezorgdheid, zo stelt het kabinet. Het kabinet werkt aan een pakket van maatregelen om de gezondheid van omwonenden van veehouderij te beschermen en wil dit ook in wetgeving vervatten. Het wetsvoorstel zal na advisering van de Raad van State aan de Kamer worden aangeboden, naar verwachting rond het kerstreces!! Ook lokale overheden wordt gevraagd om ontwikkelingen in hun gemeenten in de gaten te houden!!! Waarom voert de gemeente Doetinchem een diametraal ander beleid?

De gemeente Doetinchem heeft meerdere projecten die het welzijn en de gezondheid van de burgers moeten bevorderen. Sporten, overgewicht, projecten m.b.t. suikerziekte. Hierin wordt veel tijd, energie en geld gestoken. De vraag is waarom de gemeente aan de andere kant de gezondheidswinst weer afbreekt? Naast deze gezondheid- en welzijnsitems zijn er ook nog vragen of dit wel in het bestemmingsplan past en of de aanvraag wel correct is. Er mogen per biologisch bedrijf maar 16.000 kippen worden gehouden, maar er komen er 60.000. Dus worden er 4 bedrijven gevestigd. Burger op het verkeerde been gezet. Daar waar de Regering zich ernstig zorgen maakt naar aanleiding van de uitkomsten van het VGO-onderzoek en werkt aan een pakket van maatregelen, die binnenkort in wetgeving worden aangeboden, beroept de plaatselijke overheid (na advies GGD) zich op hetzelfde VGO-rapport en meent ze geen bezwaar te zien in een vestiging van een intensieve vleespluimveehouderij.

Dan nog ter afsluiting: Er wordt gelekt uit het Witte Huis, op Prinsjesdag liggen de plannen op straat. Doetinchem ontspringt dit fenomeen niet. De Gemeente heeft haar beslissing al genomen en de GGD heeft een rapport geschreven dat past in deze beslissing. Wiens brood met eet wiens woord men spreekt.

Dank u voor uw tijd.